

מסורת הש"ס

(א) שנת מנ: [ומספחה שנת פי"ד ר"ח]. (ב) שנת מנ: קין; (ג) טו"ט מנ; (ד) ממלכת פ' י' מנ; (ה) צבעור ערך סדר ד' איתא וזי' הסדר י' ג' ג'ון ט' אומרים שהי' עושה גנדי ערד לפיך נקלה סדר או שהיה עושה כלי ערד כגון מלחמות; (ו) [שנת נב. וע"ש]; (ז) כ"ס"א; וגבי רוחה כמ"י, ממילת ד"ה הנה, (ח) ונ"י מוס' ביק' מ: ד"ה קמ"ג,

תורה אור השלם

- 1. ע"לך נסמכתי מבטן מופעי אפי' איתא גזי' בך תהלת' תמיד;
2. גזי' נודך ונשליכי ושאני על שפתי קנהי כי קאם י' וישט את דוד עברתו; וימיהו י' כט
3. כל אשר נשמת רוח חיים באפי' מכל אשר בברכה מתו;
4. אבם בפתרת יקבא;
5. שבות כב א להרנו בערמה מעם מזבחי תקנהו למוות;
שמות כ"ד

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ולוי הסדר לא פורש לי. ע"י זכרות כה: כשי' ד"ה מלך שמתה ליה ושי': שם ד"ה ולא מעל מביחי אם התחיל בעבודתו. ע"י ברשי' שמת יב. ד"ה טעה ויזכ' וע"י;

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא יריכא אלא לוי יהודה בן לקיש; (ב) רש"י ד"ה ושמאלו כו' דלם רוב שפאל ישראל אכל: (ג) ד"ה אס רוב כ"י על מחנה דאי שפאל להאכילו וכו' על מחנה גמ' לא ספיין: (ד) ד"ה יימי כ"י לשם גירות לא מלין להצביעה לישראל לשלומי: (ה) ד"ה גזי' מוך וד"ה אפילו מימא ליל קודם ד"ה הכי גרסינן;

מוסף רש"י

אתה גודי. אתה מראש, יצת רש"י ממילה, נדחו לשנא דרישא כמו גזי' מוך, שער ראשך תלתי. וגלי ראשך [טו"ט ח"ג].

תוס' ישנים

אמר רב פפא דהאביבון בבלות. וה"נ הוא מני למינקט לענין [שלא] להחיותו או במחנה על מחנה מניה להחיותו. אבל גבי רוב ישראל לא הוא מני למינקט להחיותו, כיון

ושמאל אמר לפקה עליו אס הגל. קאמר דלס רוב ישראל (א) אכל במחנה על מחנה לא וכו"ש ברוב כותים: אינו קו. דלמר אפילו ברוב כותים מפקחין: למאי הילכתא. הוי כותי אליבא דשמאל כיון דלמר מפקחין עליו כל שכן דמנחה להחיותו ולמאי הילכתא הוי כותי: להאכילו נצילות. ערד שגדל ויקבל עליו גירות: אס רוב ישראל ישראל למאי הילכתא. הוי ישראל ברוב ישראל טפי ממחנה על מחנה (ג) אי שלא להאכילו נצילות במחנה על מחנה לא ספיין ליה: לנוקין. שור של ישראל שנגח של כותי פטור ושור של כותי שנגח של ישראל צין תס צין מועד משלם נוק של ישראל שנגח של ישראל תס משלם נוק של ישראל מועד משלם נוק שלם: אי נימא דנגחיה תורה דידן פלגא. תורה דידן פלגא לא צריכא וקאמרין דמחייבין ליה לשלומי: נייסי ראי. דישאל הוא ונשקול וכל זמן שלא טבל צבית דין לשם גירות לא מלין (ו) לישראל לחיובי לשלומי: פלגא. משלם כיראל אידך פלגא ספק הוא וזה מוטבנו נוק שלם כדן כותי אמר ליה אייתי ראי' דלאו ישראל אנה ושקול: מאי קאמר. כל הני ספיין דקתי מאי אמו לשמועין: שמלין אס המס. לחצר המעורבת דליכא איסור אלא טלטול: אכל הכא. כי לא שרית ליה לפקויה מאי אית ליה למיעבד דמיהוי איסורא דלורייטא דנשיה הא מקמי הך: עד היכן הוא צריכו עד היכן הוא מפקח לדעת האמת: עד חוטמו. ואס אין חיות בחוטמו שאינו מוציא רוח ודאי מנ וינחיתו: הכי גרסינן אמר רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה. מחלוקת דהנך תנאי דמר אמר עד לכו ומר אמר עד חוטמו מלמטה למעלה והולך כלפי ראשו דמר אמר צלצו יש להצחין אס יש צו חיות שנשמתו דופקת סס ומר אמר עד חוטמו דומינן דלין חיות ניכר צלצו וניכר צמוטמו: (ס) אינו נודך. ומר הוא שער הראש: גפוי סימא אשול. נניי כקבירא ליה עד חוטמו: ולוי הסדר. * לא פורש לי מהו: ושפיכות דמים. שהותר לצעל צבית לשפוך דמו של זה להללל ספק נפשו עזירה חמורה היא שמטמאת את הארץ כדכתיב (במדבר לה) ולא טמאת את הארץ גבי פרשת רוחצין: וגורם לנשיה שספסלת. כדכתיב (סז) אשר אני שוכן בתוכה הלא אס טמאתו איני שוכן וגבי רוחה כתיב: * מעס מוצחי. אס כהן הוא שצא לעבוד עבודה: ולא מעל מוצחי. * אס המחיל בעבודה אין מוספיק לצא לידן אלא משלים עבודתו: אכל

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פה.

עין משפט
נר מצוה

פא א ב ג ד מ"י פט"ו מהל' אקורי ביאה הל' ב טו"טע אה"ע ס"י ד' טעף ל': פב ה מ"י פ"ב מהלכות שבת הלכה י"ח סגמ לאון פ"ב טו"טע א"ח"ס ס"י טעט טעף ד': פג ו מ"י פ"ב מהל' שבת הל' כ"א סגמ לאון סה טו"טע א"ח"ס ס"י טעט טעף ד': פד ז מ"י פ"ב מהלכות שבת הל"ט טו"טע א"ח"ס ס"י טעט טעף ד':

רבינו הגנאל

מי ששפלה עליו מפרלת ספק הוא שם ספק אינו ספק, ספק חי ספק מת, ספק נובחי ספק ישראל מפקחין עליו. מצאוהו חי מפקחין עליו מצאוהו מת יניחוהו. אוקימנא אפי' דאמר שומעין שמעלין את המת מפני הדליקה, הבא מורה שאם מצאו חי מת יניחוהו, ברוך ומצא עליונים מיתם לא יאמר שכבר מתו התחתיים. מעשה היה וברוך ומצא עליונים מיתם והתחתיים חיים. אמר רב פפא מחלוקת כשבדק ממה למעלה, שלא יאמר ר"י שאין חיזותו שביכורו כבר מת, אלא צריך לברוק עד חוטמו. אבל אם בדק מלמטה למטה כיון שברק בחוטמו ואין לו חיזותו טוב לא צריך, שאמר כל אשר נשמת רוח חיים באפי' מניין לפיקוח נפש שדוחה את השבת כו', אסיקנא כשמואל דאמר אשר ישעה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהן.

ולפסקה הג' אינו בן. אומר ר"י דהיינו טעמא דאין הולכין צפקות נפש אחר הרוב משום דכתיב (ויקרא יח) וחי צהם ולא נשמות צהם שלא יוכל לצוא צהם ענין לירי מיתת ישראל: להאביבון נביאות. לא הוה מני למימר שלא להחיותו משום

דאפילו מחנה על מחנה אינו חייב להחיותו מחנה ברוב ישראל אמרינן לא אלא להחיותו: להחזיר לו אבידתו. הא דלא קאמר להחיותו כדקאמר רב לעיל פירש רש"י דלשמאל אילטרין דקצירא ליה דאפילו לפקח את הגל בשבת אין הולכין אחר הרוב כל שכן להחיותו ואע"ג דקצירא ליה לשמואל (צ"ג דף ע"ג): אין הולכין צממון אחר הרוב כפי מילי היכא דלתיב לדידה צרשות צעלים כמו מוכר שור לחצירו ונמלא גתמן אכל הכא דלא אמת לדידה צרשות צעלים אולינן צמר רובא (י ובכמזכות סוף פ"ק דף ע"ו): פירש דרצותא נקט אפילו להחזיר לו אצידה לתיב (עזרה גדולה כדלמרי' פסח' דף ע"ו): המחויר אצידה לבתי עליו הכתוב אומר למען ספות הרעה את הנמאה וגו' ואפי' הכי מחזירין היכא דליכא רוב ישראל וכל שכן להחיותו דליכא עזירה כולי האי דמפרנסין עניי כותים עם עניי ישראל מפני דרכי שלום [גיטין ס"א]:

להחזיר לו אבידה. אכל מחנה על מחנה לא לחזר ליה אייתי ראי' דישאל את ואחזיר לך: צריכא דנגחיה תורא דיריה צתורא דידן. תימה לי דהוה מני למימר כולוה לנוקין אס רוב ישראל דישאל דנגחיה מורא דידן לתורא דיריה מחנה על מחנה ישראל דנגחיה תורא דיריה מחנה על מחנה דניי משלם נוק שלם אלא רוב מותם כותי

חידוש כלל חד: אבא שאור אומר מטיבירו.

הקשה רבינו תס דצפק המפלת (גדה דף סה). תניא אחיהו שפיר מרוקס אבא שאור אומר מחילת צרייתו מראשו ועוד הקשה דלא התם משמע דלא איירי אלא צגודל הצריים וצקוטנן דקא מסיים עלה שתי עיניו כשני טיפין של צצוב וכו' להכי גרס ר"ת מחילת צרייתו כרשון פירוש יוס שנגמר מחילת לורמו הוי כל גופו גדול כסלעס כדממרגמינן רשונא וכן פירש צעקור [עךך רשון]: עס

ורבי אלעזר בן עזריה מהלכין בדרך ולוי (הסדר ורבי ישמעאל בנו של רבי אלעזר בן עזריה מהלכין אחריהן נשאלה שאלה זו בפניהם מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת נענה ר' ישמעאל ואמר יאם במחותרת ימצא הגנב ומה זה שספק על ממון בא ספק על נפשות בא (ושפיכות דמים מטמא את הארץ וגורם לשיכינה שתסתלק מישראל ניתן להצילו בנפשו ק"ו לפקוח נפש שדוחה את השבת נענה ר"ע ואמר * וכי יזיד איש על רעהו וגו' מעם מזבחי מעל מזבחי ואמר רב בר חנה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא להמית אכל

למנון דלמרינן צפקל כל תבני [שבת קין]. ואס נאמר דמחנה על מחנה אינו חייב להחיותו, הוה מני (לא יבא להציל) לא יבא תללו שבת בשביל ממונו, אכל כשעריה כהללה או יבא תללו שבת אבג טרידיה, אכל בתת או איסכא סבקל יכול להצילו ובשפת הללה לא הוי טרוד, אכל אי לא שרית ליה אבג טרידיה ועזירה יבא לבנות. מ"ר.